

Sprawozdanie z realizacji zadania z zakresu wspierania rodziny wynikającego z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 135 z późn. zm.) za rok 2015, realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Augustowa na lata 2014-2016 oraz potrzeby związane z realizacją zadania w gminie Miasto Augustów

W dniu 1 stycznia 2012r. weszła w życie Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Uchwałą Nr XII/100/12 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 29 lutego 2012r. w sprawie wyznaczenia podmiotu właściwego do realizacji zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodzin wyznaczono Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie, jako podmiot właściwy dla realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącej wspierania rodzin, o których mowa w powyższej ustawie. Zadanie jest trudne, skomplikowane i odpowiedzialne, ponieważ bezpośrednio dotyka dzieci, których rodzice

są niewydolni wychowawczo. Wymaga specjalistycznego wsparcia osobowego oraz finansowego niezbędnego do prawidłowej jego realizacji, w tym prowadzenia niezbędnych działań profilaktycznych.

Art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wymienia co należy do zadań własnych gminy:

1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;

Gminny program wspierania rodziny na lata 2014 - 2016 został przyjęty Uchwałą Nr XXX/226/13 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 29 listopada 2013r. Od 1 stycznia 2014r. realizowane są zadania wynikające z Programu.

W 2015r. zostały zrealizowane zadania zapisane w Programie zgodnie z założeniami i w miarę możliwości finansowych. Sprawozdanie z realizacji Programu znajduje się w dalszej części niniejszego opracowania.

2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;

W 2015r. pracę asystenta rodziny, jak i w latach ubiegłych, wykonywały dwie osoby zatrudnione na umowę o pracę. Od 1 stycznia 2015r. liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. W 2015r. asystenci rodziny pod swoją opieką mieli łącznie 31 rodzin.

Asystenci rodziny podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach. Łączna liczba szkoleń, w których brali udział to 10. Szkolenia były przeprowadzone przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie, Zespół Interdyscyplinarny Miasta Augustowa. Asystenci rodziny uczestniczyli również w bezpłatnym szkoleniu zorganizowanym z ramienia Ministerstwa Sprawiedliwości pt. „Wzmocnienie pozycji pokrzywdzonego przestępstwem oraz wsparcie świadków w postępowaniu karnym”.

3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2015 otrzymał dotację z programu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej „Programu Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w wysokości 45.000,- zł na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia 2 asystentów rodziny.

Asystenci rodziny łącznie objęli wsparciem 31 rodzin, które miały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W 2015r. przeciętny czas pracy z jedną rodziną to 7 miesięcy.

Praca asystenta rodziny ma między innymi, oprócz zadań wymienionych w ustawie, na celu:

- zintensyfikowanie działań wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, efektem czego ma być jak najmniejsza liczba dzieci umieszczonych poza rodziną biologiczną,
- propagowanie dobrych wzorów i inicjatyw kierowanych do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- pomoc w uzyskaniu specjalistycznego poradnictwa dla rodzin potrzebujących wsparcia.

Asystenci rodziny prowadzili pracę z rodzinami w miejscu ich zamieszkania. Wykonując swoje obowiązki asystenci rodzin współpracowali z różnymi instytucjami: szkołami, przedszkolami z terenu Miasta Augustowa, I Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Augustowie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Augustowie, Urzędem Miejskim w Augustowie,

o. oraz z placówkami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi. Asystenci rodziny brali udział w 26 posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących procedury „Niebieskiej Karty” w rodzinach objętych ich wsparciem.

Praca asystentów rodziny łączy w jednym miejscu wiele różnych działań, wymaga dużej wiedzy dotyczącej pracy z osobami dorosłymi i dziećmi, znajomości lokalnych zasobów społecznych, umiejętności godzenia różnych przekonań, by w efekcie nauczyć poszczególnych członków rodzin pełnienia właściwych funkcji w rodzinie.

W roku sprawozdawczym w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie były udzielane bezpłatne porady prawne i psychologiczne z ramienia Stowarzyszenia Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat” w Suwałkach.

W 2015r. w związku z zatrudnieniem przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie psychologa, osoby objęte wsparciem asystentów rodzin miały możliwości udziału

w grupach wsparcia dla osób doświadczających przemocy oraz w grupach wsparcia opiekuńczo – wychowawczej „Szkoła Rodzica”. W roku sprawozdawczym odbyły się dwie edycje grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy oraz dwie edycje grupy wsparcia opiekuńczo – wychowawczej „Szkoła Rodzica”. Psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie w roku 2015 udzielił 244 porad indywidualnych w ramach prowadzonej przez pracowników socjalnych pracy socjalnej. Pomoc psychologiczna była również udzielana w miarę potrzeby w miejscu zamieszkania klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie (20 – porad psychologa w miejscu zamieszkania klientów).

Forma pomocy specjalistycznej	Liczba osób
Prawna – Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat” Suwałki	79
Psychologiczna – Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat” Suwałki	35
Psychologiczna – MOPS Augustów: poradnictwo indywidualne	22
Psychologiczna – MOPS Augustów: grupa wsparcia opiekuńczo – wychowawcza „Szkoła Rodzica”	10
Psychologiczna – MOPS Augustów: grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	16
Praca socjalna – MOPS Augustów w ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty”	112

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;

W 2015r. nie była realizowana ta forma pomocy, ze względu na ograniczone środki finansowe.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

W mieście Augustów funkcjonuje 5 placówek wsparcia dziennego, które prowadzone są w formie opiekuńczej. Jedną z placówek wsparcia dziennego prowadzona jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie – jest to Świetlica „Nasza Ostoja” – liczba miejsc 30. Pozostałe 4 placówki prowadzone są przez organizacje pozarządowe i funkcjonują na podstawie zezwoleń wydanych przez Burmistrza Miasta Augustowa:

1. Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie – liczba miejsc 37,
2. Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie- liczba miejsc 25,
3. Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie – liczba miejsc 30,
4. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie – liczba miejsc 25.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej winna zapewniać dziecku:

- opiekę i wychowanie,
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- pomoc w nauce.

Funkcjonujące na terenie miasta Augustowa placówki wsparcia dziennego w roku sprawozdawczym prowadziły na rzecz swoich podopiecznych pracę opiekuńczą i wychowawczą, różne formy pracy środowiskowej, organizowały czas wolny, współpracowały z różnymi instytucjami zarówno w kwestii organizacji czasu podopiecznym, jak i rozwiązywania ich trudnych spraw.

W 2015r. przeciętna liczba umieszczonych dzieci w placówkach wsparcia dziennego wyniosła 97.

Działalność placówek wsparcia dziennego prowadzona przez organizacje pozarządowe wspierana jest przez dofinansowanie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na dożywianie uczęszczających tam dzieci, w roku 2015 przekazana na ten cel kwota wyniosła 20.549,20 zł. Na dożywianie dzieci uczęszczających do Świetlica „Nasza Ostoja” przekazana została kwota w wysokości 18.019,20 zł. W 2015r. łącznie przekazano kwotę 38.568,40 zł.

Sprawozdanie z działalności placówki wsparcia dziennego Świetlica „Nasza Ostoja” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie za rok 2015

Placówka wsparcia dziennego Świetlica „Nasza Ostoja” wchodzi w skład struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie. Placówka przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży z rodzin z terenu miasta Augustów, którzy potrzebują wsparcia w zakresie radzenia sobie z nauką szkolną, w kontaktach społecznych, rodzinnych, emocjonalnych. Zajęcia w placówce prowadzone są od poniedziałku do piątku w godzinach od 9⁰⁰ do 17⁰⁰. Dysponujemy 30 miejscami dla dzieci w wieku od 6 do 18 lat. W przeciągu 2015 roku do świetlicy uczęszczało przeciętnie 27 dzieci miesięcznie - uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Placówka znajduje się w budynku Gimnazjum nr 1 przy ul. Młyńskiej 35. Świetlica dysponuje salą dydaktyczną służącą do odrabiania lekcji, salą komputerowo-socjalną ze stanowiskiem komputerowym i dostępem do Internetu, zwanej także salą zabaw, oraz kuchnią do przygotowywania i spożywania posiłków. Placówka wyposażona jest w telewizor, x-boks, odtwarzacz DVD, radiomagnetofon. Podczas organizowanych zajęć stolikowych wychowankowie korzystają z licznego zbioru gier edukacyjnych, puzzli, przyborów do zajęć plastycznych, sportowych. Każde dziecko może korzystać z zajęć indywidualnych, grupowych, różnych form aktywnego spędzania czasu wolnego, a jego rodzice, rodzina mogą korzystać z różnych form wsparcia (w tym psychologicznego). Zajęcia są prowadzone na terenie placówki i poza nią. Większość rodzin wychowanków korzysta z różnych form pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie. Świetlica „Nasza Ostoja” współpracuje z szeregiem instytucji, które ustawowo działają na rzecz dziecka i rodziny m.in. z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi, z pracownikami socjalnymi, asystentami, Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Społecznej, sądami, Komendą Powiatową Policji, Augustowskimi Placówkami Kultury, organizacjami pozarządowymi, mediami.

Szczegółowe zadania oraz organizację działania placówki wsparcia dziennego, w tym rodzaj dokumentacji dotyczącej dziecka oraz sposób jej prowadzenia, określa regulamin organizacyjny placówki wsparcia dziennego oraz dokumentacja dotycząca dziecka (karta informacyjna wychowanka, skierowanie od pracownika socjalnego lub pedagoga szkolnego, druk przyjęcia dziecka, wywiadu). Nabór dzieci odbywa się w sposób ciągły w miarę posiadanych miejsc.

Osoby pracujące z dziećmi, spełniają warunki określone w art. 26 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Celem działalności świetlicy jest wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowania właściwych postaw społecznych poprzez objęcie ich w czasie wolnym od zajęć szkolnych opieką oraz zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi.

W Świetlicy „Nasza Ostoja” funkcjonuje Samorząd.

Wychowanek ma obowiązek:

- przestrzegania postanowień zawartych w Regulaminie wewnętrznym świetlicy,
- współpracy w procesie opieki i wychowania,
- przestrzegania zasad kultury współżycia,
- pomagania innym,
- dbania o mienie placówki, uczestniczenie w pracach porządkowych,
- ponoszenia odpowiedzialności za własne postępowanie.

Placówka wsparcia dziennego Świetlica „Nasza Ostoja” prowadzona jest w formie opiekuńczej

i zapewnia dzieciom:

1) opiekę i wychowanie poprzez:

- współpracę z rodzinami dzieci i instytucjami je wspierającymi jak: szkoła, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe,
- pomoc psychologiczną dzieciom, rodzinom, rodzicom lub innym opiekunom dziecka,
- rozwój umiejętności interpersonalnych,
- wspieranie rozwoju fizycznego, psychicznego i poznawczego dziecka,
- dbałość o poszanowanie i podtrzymanie związków emocjonalnych wychowanków z rodzicami, rodzeństwem oraz z innymi osobami,
- uczenie poszanowania tradycji, ciągłości kulturowej, wspólne obchodzenie świąt, ważnych dni dla dzieci jak urodziny, imieniny, dzień dziecka, dzień mamy, taty, babci czy dziadka, obchody Dni Rodziny,
- stwarzanie okazji i zachęcanie wychowanków do samodzielnego podejmowania działań, decyzji, swobody wypowiedzi, dokonywania wyborów,
- przygotowanie wychowanków do pełnienia odpowiednich ról społecznych,
- zapewnienie wsparcia i opieki w sytuacji kryzysowej poprzez rozmowy indywidualne i porady wychowawcze,
- pogadanki mające na celu ukierunkowanie akceptowalnych społecznie postaw dzieci oraz wartości moralno-etycznych,

- promowanie zdrowego stylu życia, bez nałogów, oraz uprawianie sportu, ćwiczenie sprawności fizycznej, prowadzenie profilaktyki uzależnień,
- dbałość o własne zdrowie i przestrzeganie zasad higieny osobistej,
- uczenie szacunku do osób starszych,
- kształtowanie pozytywnych cech osobowości,
- doskonalenie umiejętności komunikowania się,
- pomoc dzieciom w uzyskaniu wyższej samooceny, akceptacji i uznania,
- rozwijanie społecznej aktywności, samodzielności i samorządności oraz umiejętności koleżeńkiego współżycia w grupie,
- kształtowanie kulturalnego zachowania się wychowanków i pomoc w przezwyciężeniu negatywnych wpływów środowiska,
- kształtowanie patriotycznych uczuć,
- prowadzenie dyżurów porządkowania pomieszczeń, oraz pomocy w przygotowaniu posiłków
w celu przysposobienia do życia w rodzinie (dzieci pełniły dyżury),
- dożywianie (pod okiem wychowawców dzieci uczyły się sporządzać posiłki – kanapki, ciastka, desery w ramach zajęć kącika kulinarnego),

2) pomoc w nauce realizowana jest:

- pomoc w nauce ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dzięki odrabianiu zadań domowych, nadrabianiu zaległości szkolnych, ułatwianiu dostępu do alternatywnych źródeł wiedzy, rozwijaniu ich indywidualnych zainteresowań i zdolności,
- w celu pomocy dzieciom mającym trudności szkolne pracownicy placówki współpracują ze szkołami (pedagogiem szkolnym, nauczycielem przedmiotu, wychowawcą),
- motywowanie do nauki i odrabiania prac domowych, utrwalania wiadomości,
- wskazywanie sposobów skutecznego uczenia się,
- rozwijanie umiejętności manualnych,
- wzbogacanie posiadanych wiadomości, zaspokajających ciekawość świata (czytanie książek, oglądanie programów i filmów edukacyjnych, rozmowy i pogadanki z dziećmi zabawy tematyczne (dramy), gry dydaktyczne i edukacyjne,
- kształtowanie umiejętności wypowiedzania się na zadany i dowolny temat ,
formułowanie pytań i odpowiedzi na pytania,
- kształtowanie umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy,

- czytelnictwo,
- zapoznanie się z różnymi rodzajami sztuki: plastyka, muzyka, teatr, film.
- w roku 2015 w działaniach tych wspierani byliśmy przez około 20 wolontariuszy ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu Augustowa. Działania te skutkują promocją wychowanków do klas następnych.

3) organizacja czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań prowadzone są poprzez:

- zajęcia artystyczne, do których zaliczamy zajęcia plastyczne, tj. malowanie, rysowanie, wydzieranki, modelowanie, umuzykalnienie (ćwiczenia rytmiczne, tańce, nauka piosenek), formy teatralne z teatrzykiem lalek i pokazami scenicznymi,
- uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych (np. wyjście do kina, teatru, udział w wystawach, koncertach),
- wycieczki turystyczno-rekreacyjne, spacer i inne wydarzenia plenerowe (np. ogniska). W pracy świetlicowej spełniają one szczególne zadanie ze względu na zdrowie dzieci. Poszerzają horyzonty umysłowe dzieci, zaspakajają potrzebę poznawania świata, dostarczają bogatych, różnorodnych przeżyć. Dzieci lubią uczestniczyć w ciekawych, dobrze zorganizowanych wycieczkach i długo dzielą się wrażeniami po powrocie,
- zabawy i konkursy (np. quizy, gry planszowe i komputerowe),
- zajęcia z zakresu socjoterapii, bajkoterapii, rozwijające horyzonty umysłowe dziecka,
- zajęcia sportowo - rekreacyjne, zabawy zręcznościowe (mecze piłki nożnej, siatkowej, tenisa stołowego),
- zajęcia z przyrdo-leśnictwa (rozbudowanie kontaktów z przyrodą, środowiskiem naturalnym i ekologią),

W ciągu całego roku szkolnego dzieci uczestniczyły w różnych działaniach:

- warsztaty szycia z pracownią „Ala ma kota” -Studio Tańca „Fokus”(wykonanie maskotek ze skarpetek i innych drobiazgów),
- warsztatach tanecznych - „Zostań gwiazdą tańca”- Studio Tańca „Fokus”,
- warsztaty kulinarne – „Master szef jest tylko jeden” - w Ogródku pod Jabłoniami - przygotowanie przez dzieci według własnych smaków pizzy, konsumpcja, zapoznanie

się

ze specyficznym dla dzieci produktem żywnościowym czyli ośmiornicą,

- udział w grach i zabawach integracyjnych w czasie ferii zimowych w Bibliotece Miejskiej,
- wyjście na kręgle,
- wyjście do Osiedlowego Domu Kultury na teatrzyk „Wilk i zając” - organizator Studio Artre z Krakowa,
- wyjścia do kina na filmy pt: Noc w muzeum, Pingwiny z Madagaskaru,
- wyjście na zakończenie ferii na poczęstunek gdzie dzieci zjadły zupę kalafiorową, pierogi z mięsem, oraz szarlotkę na gorąco z lodami i bitą śmietaną popijając świeżo wyciśniętym sokiem z jabłek,
- Dzień Dziecka, gry i zabawy sportowe – boisko szkolne, oraz poczęstunek w ramach obiadokolacji: szarlotka na ciepło, kotlet schabowy z ziemniakami i surówką,
- Śniadanie wielkanocne,
- Marsz Dla Życia i Rodziny - 31.05.2015r.,
- wyjazd do Lipska na warsztaty tematyczne - nauka pisania jajek wielkanocnych, zapoznanie się z historią i tradycją pisania jajek oraz tradycją wsi polskiej w dawnych czasach,
- rejs statkiem Serwy Augustów – Studzieniczna. Zapoznanie się z trasą szlaku wodnego Papieża Karola Wojtyły, oraz historia okolic na tej trasie. Zwiedzenie pomieszczenia na statku. Podczas wycieczki pasażerowie uczestniczą w śluzowaniu, mogą również zobaczyć Sanktuarium Maryjne w Studzienicznej - gdzie Papież modlił się w kaplicy i pomnik Jana Pawła II usytuowany nad brzegiem jeziora Studzieniczne, ze słynnymi słowami „Byłem tu wiele razy, ale jako Papież po raz pierwszy i chyba ostatni”. Rejs „Szlakiem Papieskim” rozpoczyna się w Porcie Żegluga, następnie statek wycieczkowy przepływa obok Ośrodka "Pacyfik" dalej przez śluzę Przewież na jezioro Studzieniczne, gdzie zawraca do Augustowa,
- wycieczka w ramach projektu: Edukacja ekologiczna w Silwariu i szlaku ekologicznego rękodzieła ludowego-Muzeum pisanki w Lipsku-warsztaty

ekologicznego pisania jajek, Silwariów-ogród w Puszczy Knyszyńskiej, zwiedzanie Galerii Na Skraju Puszczy, gdzie mogliśmy podziwiać zwierzęta i rośliny które występują w całym województwie podlaskim. W Czarnej Wsi Kościelnej-zapoznanie się uczestników z warsztatem pracy garncarza, udział w zajęciach praktycznych lepienia z gliny,

- wizyta w warsztacie kowalskim, zapoznanie się ze specyfiką tego zawodu, oraz odwiedzenie warsztatu twórcy ludowego w Zamczysku, pokaz robót przy pomocy prostych ręcznych narzędzi, jak również wizyta u tkaczki dwuosnowowej - praca na ręcznych krosnach na których powstają wełniane tkaniny o niepowtarzalnej urodzie,
- uczestnictwo wychowanków w projekcie: Wsparcie psychologiczne dla dzieci z rodzin wieloproblemowych,
- udział w plastycznym konkursie ekologicznym pod tytułem pt. „Żyję zgodnie z przyrodą” przeprowadzonego przez Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy w Augustowie w ramach edukacji ekologicznej w roku 2015,
- warsztaty profilaktyczne przeprowadzone przez Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA Oddział w Białymstoku.

Projekty realizowane w 2015 roku:

1. **Ferie w „Naszej Ostoji” – organizacja wypoczynku w czasie ferii zimowych dzieciom uczęszczającym do placówki Świetlicy „Nasza Ostoja” w Augustowie od 26 stycznia 2015r. do 9 lutego 2015r.- współfinansowany przez Gminę Miasto Augustów. Dzieciom uczęszczającym do Świetlicy „Nasza Ostoja” w Augustowie został zorganizowany czas wolny. W ramach projektu została zorganizowana wycieczka do Teatru Lalek w Łomży, wyjście do kina i na kręgle.**
2. **Wsparcie psychologiczne dla dzieci z terenu miasta Augustowa uczęszczających do placówki wsparcia dziennego Świetlica „Nasza Ostoja” od lutego 2015r. do listopada 2015r. - współfinansowany przez Gminę Miasto Augustów. Zostało przeprowadzonych 34 godzin zajęć indywidualnych i grupowych z psychologiem. W zajęciach grupowych uczestniczyły wszystkie dzieci uczęszczające do Świetlicy. Podczas realizacji projektu dzieci zdobywały umiejętności psychospołeczne umożliwiające im funkcjonowanie w grupie, społeczności. Podczas zajęć z psychologiem podopieczni Świetlicy uczyli się jak**

radzić sobie w trudnych sytuacjach, powstrzymywać się od zachowań agresywnych, aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i podejmowania nowych funkcji, obowiązków, a także przyjmowania nowych ról społecznych.

3. Wakacyjny wypoczynek w „Naszej Ostoji” – organizacja wypoczynku letniego dla dzieci

i młodzieży uczęszczających do placówki wsparcia dziennego Świetlica „Nasza Ostoja”

od lipca do sierpnia 2015r. - współfinansowany przez Gminę Miasto Augustów. W trakcie realizacji projektu zostały przeprowadzone różnorodne zajęcia w placówce i na zewnątrz, zajęcia profilaktyczne z psychologiem, wyjście do kina i kręgielnie, wycieczka do Warszawy do Ogrodu Zoologicznego oraz Centrum Nauki Kopernik.

4. Wybieram siebie – wsparcie dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek wsparcia dziennego na terenie Augustowa od listopada 2015r. do grudnia 2015r.-

współfinansowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku. W ramach projektu karda Świetlicy wzięła udział w warsztatach dotyczących konstruktywnego rozmawiania z rodzicami (8 grudnia 2015r). Natomiast dzieci uczestniczyły w dniu 9 grudnia 2015r. w edukacyjnych warsztatach profilaktycznych przeprowadzonych metodą pedagogiki zabawy przez Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA oddział w Białymstoku.

Dla wychowanków Świetlica „Nasza Ostoja” jest drugim domem, gdzie w atmosferze ciepła

i miłości, szacunku i zrozumienia, bezpieczeństwa, akceptacji, pomocy i wsparcia realizuje się rozwój intelektualno-moralno-społeczny . Dzięki zajęciom w świetlicy dzieci pogłębiają swą wiedzę, mają możliwość rozwoju relacji społecznych, uczą się działań przedsiębiorczych i gospodarności, odpowiedzialności za wspólne dobro.

Działania prowadzone w Świetlicy wpływają pozytywnie na wyniki w nauce i osiągnięcia szkolne wychowanków.

W obecnej dobie kryzysu podstawowych funkcji rodziny, spowodowanego nie tylko problemami rodzinnymi, ale i czynnikami ekonomicznymi (sytuacją na rynku pracy), w wyniku której rodziny tracą swoją wydolność (długa nieobecność w domu rodziców pracujących, zmęczenie), takie miejsce, gdzie dzieci w sposób alternatywny mogą spędzać wolny czas jest w pełni uzasadnione, a nawet konieczne. Mamy już kolejne pokolenia

podopiecznych u których zaszły pozytywne zmiany, którzy podjęli właściwie role społeczne (rodzina, praca). Co roku staramy się dodawać kolejne elementy pracy oraz nowe techniki i metody.

Celem Świetlicy „Nasza Ostoja” na przyszłość jest ciągłe poszukiwanie sposobów, aby umiejętnie i skutecznie angażować dzieci do takiego spędzania czasu, by móc bez wszechobecnego współcześnie telewizora, komputera, czy konsoli do gier, potrafić znajdować radość ze spędzania czasu z rówieśnikami w rzeczywistym, nie wirtualnym świecie, od którego tak trudno się im oderwać. Podkreślamy ogromną potrzebę funkcjonowania tej placówki. Z informacji zwrotnych od dzieci, rodziców i dyrekcji szkół wiemy, iż Świetlica „Nasza Ostoja” jest miejscem bardzo ważnym, cennym i potrzebnym dla dzieci.

4) finansowanie:

- podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;

Asystenci rodzin spełniają wszelkie wymagania określone przepisami ustawy. Wykonywane przez asystentów rodzin zadanie jest bardzo trudne i wymaga ciągłego dokształcania, podnoszenia kwalifikacji, nabywania nowych umiejętności, bieżącej aktualizacji obowiązujących przepisów prawa, samokształcenia. Asystenci rodziny w roku sprawozdawczym korzystali z bezpłatnych szkoleń oferowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie, Zespół Interdyscyplinarny Miasta Augustowa. Ponadto uczestniczyli w płatnym szkoleniu zorganizowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

- kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające.

Nie realizowano tej formy pomocy w okresie sprawozdawczym.

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy

w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie współfinansował pobyt dzieci w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej 33 dzieci z 20 rodzin w wysokości 124.161,65zł, odpowiednio:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – liczba dzieci: 12;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – liczba dzieci 9;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – liczba dzieci 12.

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;

W roku 2015r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie sporządził, a następnie przekazał wymagane sprawozdania rzeczowo – finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie oraz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin na bieżąco mieli wgląd w sytuacje rodzin zagrożonych, monitorowali rodziny i w razie konieczności reagowali oraz udzielali wsparcia. W roku sprawozdawczym asystenci rodzin prowadzili monitoring w 10 rodzinach. Ze względu na problemy opiekuńczo – wychowawcze pomocą społeczną było objętych 181 rodzin.

Kontrole zewnętrzne: W roku 2015 nie odbyły się kontrole zewnętrzne.

Wydatki na realizację zadania wspierania rodziny ogółem w roku 2015 wyniosły 204.851,81zł, w tym 45.000zł dotacja uzyskana w związku z uczestnictwem w otwartym konkursie ofert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz 159.851,81 zł środki własne.

Potrzeby związane z realizacją zadania wspierania rodziny niezbędne do prawidłowej realizacji zadania w Mieście Augustów przedstawia się Radzie Miejskiej zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

- 1) Liczba rodzin wymagających wsparcia w formie pracy asystenta rodziny oraz liczba spraw związanych z występującymi trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi w rodzinach kierowanych do Ośrodka przez różne instytucje ma tendencję wzrostową. W większości przypadków sprawy rodzin są wieloprotblemowe i skomplikowane, wymagają wielkiego zaangażowania asystentów rodzin.
- 2) Stworzenie warunków efektywnej pomocy asystentów rodziny, w tym:
 - umożliwienie podnoszenia im kwalifikacji (zabezpieczenie finansowe specjalistycznych kursów, szkoleń jest niewystarczające).
- 3) Utworzenie systemu oparcia społecznego rodzinom poprzez:
 - zapewnienie opieki dzieciom z rodzin wieloprotblemowych w placówkach wsparcia dziennego poprzez dalsze wsparcie finansowe i pozafinansowe placówek, w szczególności partycypacja w kosztach związanych z organizacją opieki i wychowania w placówkach, prowadzenie programów opiekuńczo - wychowawczych, pomoc w nauce i organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań, prowadzenie działań profilaktycznych,
 - przekształcenie 1 placówki wsparcia dziennego w formę specjalistyczną - świetlicę socjoterapeutyczną,
 - wprowadzenie usług dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych (wiąże się to z dodatkowymi środkami finansowymi),
 - organizację różnych form wsparcia dla rodzin między innymi: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii, mediacji, organizowanie i prowadzenie grup wsparcia oraz grup samopomocowych, prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców borykających się z trudnościami we właściwej sprawowaniu opieki nad dziećmi - wzmacniających właściwe

postawy rodzicielskie, prowadzenie działań w zakresie profilaktyki uzależnień wśród rodziców zagrożonych tym zjawiskiem, profilaktyka i edukacja,

- tworzenie warunków do działania rodzin wspierających i organizacja pomocy w formie rodzin wspierających,

- prowadzenie lokalnego programu osłonowego skierowanego do rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi, lokalnych programów profilaktycznych,

4) Zabezpieczenie środków finansowych:

- umożliwiających prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej lub przeżywającej kryzys,

- umożliwiających prowadzenie pracy z rodziną w przypadku umieszczenia dziecka poza rodziną,

- na prowadzenie spraw administracyjnych związanych z realizacją zadania,

- na rzecz zabezpieczenia socjalnego (wsparcia finansowego i rzeczowego) rodzin w złej sytuacji finansowej, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, a także stworzenia warunków zamieszkania i usamodzielniania rodzin z trudnościami wychowawczo – opiekuńczymi np. w formie mieszkania chronionego,

- na wydatki związane z ustawowym wymogiem partycypacji Gminy Miasto Augustów w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,

- na prowadzenie działań profilaktycznych wspierających rodziny wieloprotblemowe w dążeniu do samodzielności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz tworzeniu warunków do prawidłowego rozwoju dzieci,

- podnoszenie kwalifikacji osób z placówek wsparcia dziennego realizujących zadania na terenie gminy na rzecz rodzin i wychowania dzieci,

- wdrażanie nowych metod pracy z rodziną i dziećmi z rodzin wieloprotblemowych,

- promocję wartości i wzorców rodzinnych, wzrostu społecznej świadomości roli rodziny.

Zadanie wspierania rodzin realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie jest zadaniem bardzo ważnym, wymaga wszechstronnej wiedzy, znajomości obowiązujących przepisów prawa, empatii oraz zaangażowania i profesjonalizmu asystentów rodzin oraz innych pracowników realizujących to zadanie.

**Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta
Augustowa na lata 20014-2016 za 2015 rok**

<i>1. Cel operacyjny: Promowanie wartości rodziny.</i>				
Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji	Realizatorzy	Źródła finansowania
1. Promowanie wartości związanych z funkcjonowaniem rodziny.	- Liczba przedsięwzięć promujących wartości związane z funkcjonowaniem rodziny – 1 przedsięwzięcie: Marsz dla Życia i Rodziny	2015	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie	Budżety realizatorów zadania na rzecz wspierania rodziny, źródła zewnętrzne
2. Wspieranie wspólnych i indywidualnych działań różnych podmiotów na rzecz rodziny.	- Liczba przedsięwzięć, które otrzymały wsparcie na realizację wspólnych i indywidualnych działań na rzecz rodziny - 23	2015	- Gmina Miasto Augustów -Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie -Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie, -Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie -Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie, -Środowiskowe	Gmina Miasto Augustów

			Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie, -Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie -Osiedlowy Dom Kultury przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Augustowie	
--	--	--	---	--

2. Cel operacyjny: Diagnoza i analiza środowisk rodzinnych z terenu miasta Augustowa.

Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji	Realizatorzy	Źródła finansowania
1. Monitorowanie sytuacji życiowej rodzin zagrożonych kryzysem i będących w trudnej sytuacji przez pracowników socjalnych.	- Liczba wywiadów środowiskowych.- 3069 - Liczba osób otrzymujących wsparcie w formie asystenta rodziny -31	2015	MOPS w Augustowie	MOPS w Augustowie, Źródła zewnętrzne
2. Prowadzenie pracy socjalnej polegającej na rozpoznawaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie i środowisku.	- Liczba wywiadów w sprawie objęcia rodziny pomocą asystenta rodziny- 11 - Liczba spraw dotyczących wspierania rodziny - 31	2015	MOPS w Augustowie	MOPS w Augustowie
3. Konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających negatywny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny.	- Liczba rodzin/osób, którym udzielono konsultacji -162 - Liczba rodzin/osób, którym udzielono informacji o możliwości skorzystania z konsultacji specjalistycznych - 274	2015	MOPS w Augustowie	Budżet podmiotów, budżet gminy, źródła zewnętrzne

3. Cel operacyjny: Wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem.

Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji	Realizatorzy	Źródła finansowania
1. Tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.	- Liczba szkoleń w których uczestniczyli asystenci rodziny -10	2015	- MOPS w Augustowie, - PCPR w Augustowie, - ROPS w Białymstoku.	Budżet realizatorów
2. Podnoszenie wiedzy i umiejętności osób pracujących z rodziną.	- Liczba szkoleń z obszaru wsparcia rodziny, w których uczestniczyli pracownicy Ośrodka - 48	2015	- MOPS w Augustowie, - PCPR w Augustowie, - ROPS w Białymstoku.	Budżet realizatorów
3. Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rodziny z podmiotami działającymi na rzecz dzieci i	- Liczba grup roboczych - 395	2015	Zespół Interdyscyplinarny MOPS w Augustowie	MOPS w Augustowie

rodziny.				
4. Cel operacyjny . Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny.				
Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji	Realizatorzy	Źródła finansowania
1. Objęcie dożywaniem dzieci i młodzieży z terenu miasta Augustowa.	- Liczba dzieci i młodzieży objętych dożywaniem - 713	2015	MOPS w Augustowie	MOPS w Augustowie Wieloletni program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”
2. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej ubogim rodzinom zgodnie ustawą o pomocy społecznej.	- Liczba osób, które otrzymały pomoc finansową i rzeczową – 1038, liczba osób w rodzinach 2349	2015	MOPS w Augustowie	MOPS w Augustowie
3. Wspieranie w zabezpieczeniu właściwych warunków lokalowych rodzinom nieposiadających lokalu.	- Liczba mieszkań w zasobach gminy 1024 - Liczba wniosków złożonych na mieszkanie z zasobów gminy: mieszkania socjalne 24; mieszkania komunalne: 46	2015	Gmina Miasto Augustów	Urząd Miejski w Augustowie
5. Cel operacyjny. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny, zapewnienie opieki nad dziećmi oraz specjalistycznego wsparcia.				
1. Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny.	- Liczba rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny 31	2015	MOPS w Augustowie	MOPS w Augustowie
2. Tworzenie warunków do kształtowania umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania rodziny w formie rodziny wspierającej.	- Liczba rodzin wspierających - 0	2015	MOPS w Augustowie	MOPS w Augustowie
3. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dzieciom z rodzin wieloproblemowych.	- Liczba placówek wsparcia dziennego - 5 - Liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego - 147 - Przeciętna liczba umieszczonych dzieci w placówkach -97	2015	-MOPS w Augustowie – Świetlica „Nasza Ostoja” -Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie, Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie -Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie, -Środowiskowe Ognisko Wychowawcze	-MOPS w Augustowie, -Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie, -Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie -Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie, -Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie,

			TPD Oddział w Augustowie,	
4. Konsultacje i specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i prawne rodzinom/dzieciom przeżywającym trudności.	- Liczba konsultacji specjalistycznych, praca socjalna na rzecz rodziny w kryzysie mająca na celu umożliwienie skorzystania z konsultacji i specjalistycznego poradnictwa – 274 – liczba osób/rodzin korzystających z pomocy.	2015	MOPS w Augustowie,	MOPS w Augustowie,
5. Partycypowanie Gminy Miasto Augustów w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej (10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku i 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku pobytu dziecka i następnym).	- Liczba dzieci w pieczy zastępczej z terenu Augustowa (ogółem) - 69 - Liczba dzieci w pieczy zastępczej z terenu Augustowa umieszczonych po 01.01.2012r. - 30 - Wysokość środków finansowych na wydatki związane z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej 124.161,65	2015	MOPS w Augustowie	MOPS w Augustowie
<i>Cel operacyjny 6. Prowadzenie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących.</i>				
1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dzieci i rodzin wieloproblemowych.	- Liczba organizacji pozarządowych współpracujących z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Augustowie - 6	2015	-MOPS w Augustowie Świetlica Społecznej -Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie, -Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie -Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie, -Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie, -Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie -Polski Związek Niewidomych, Koło Terenowe w	MOPS w Augustowie

<p>2. Prowadzenie działań zmierzających do osiągnięcia standardów przez placówki wsparcia dziennego, określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.</p>	<p>- Liczba placówek spełniających standardy określone w ustawie wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej – 0 Liczba placówek wsparcia dziennego, które otrzymały pozwolenia Burmistrza Miasta Augustowa na funkcjonowanie - 5</p>	<p>2015</p>	<p>Augustowie - MOPS w Augustowie, -Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie, -Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie -Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie, -Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie,</p>	<p>MOPS w Augustowie, -Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie, -Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie -Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie, -Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie,</p>
<p>3. Realizacja przedsięwzięć wspierających rodziny w trudnej sytuacji życiowej.</p>	<p>- Liczba przedsięwzięć wspierających rodziny w trudnej sytuacji życiowej, liczba rodzin objętych wsparciem -23</p>	<p>2015</p>	<p>- Gmina Miasto Augustów - MOPS w Augustowie, -Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie, -Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie -Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie, -Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie, -Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie</p>	<p>-Gmina Miasto Augustów, MOPS w Augustowie, -Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie, -Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie -Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie, -Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie, -Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie</p>
<p>4. Prowadzenie działań wspierających rozwój dzieci z rodzin wieloprobemowych.</p>	<p>- Liczba projektów wspierających rozwój dziecka, formy wspierania rozwoju dziecka, liczba dzieci objętych wsparciem - 23</p>	<p>2015</p>	<p>- Gmina Miasto Augustów - MOPS w Augustowie, -Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci</p>	<p>-Gmina Miasto Augustów, MOPS w Augustowie, -Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie,</p>

			<p>„Przystań” w Augustowie, -Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie -Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie, -Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie, -Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie</p>	<p>-Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie -Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie, -Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie, -Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie</p>
--	--	--	--	--